

CYKL | ŚWIAT WSPÓŁCZESNY
GRUPA WIEKOWA | GIMNAZJUM I KLASY 7-8 SP
PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA **SCENARIUSZ LEKCJI**

opracowanie: Elżbieta Piotrowicz

FILM | „CHŁOPIEC I ŚWIAT”

„Chłopiec i świat”, Brazylia 2013, 80 min

reżyseria: Alê Abreu

scenariusz: Alê Abreu

muzyka: Ruben Feffer, Gustavo Kurlat

montaż: Alê Abreu

PODRÓŻ MOŻE OZNACZAĆ TAK WIELE

Temat lekcji

Podróż może oznaczać tak wiele.

Czas trwania lekcji

45 min.

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- doskonali umiejętność pracy z filmem;
- poznaje różne środki filmowego wyrazu i określa ich funkcje;
- rozumie specyfikę filmu animowanego;
- dostrzeże różne aspekty kreacji postaci i świata przedstawionego;
- rozważy znaczenie dźwięku i obrazu w filmie;
- umie określić tematy poruszane w tekście kultury;
- poznaje pojęcie *homo viator*;
- ćwiczy wypowiedzanie się na różne tematy;
- potrafi przedstawić wielowymiarowość podróży bohatera filmu.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- praca z materiałem ikonicznym i filmowym;

- przygotowanie notatek;
- praca w parach;
- praca z klasą.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Chłopiec i świat”;
- slajdy z kadrami z filmu „Chłopiec i świat”;
- zwiastun filmu „Chłopiec i świat”;
- karta pracy;
- komputer z dostępem do internetu i projektor lub tablica multimedialna.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna odbyć się po obejrzeniu filmu „Chłopiec i świat” w reżyserii Ale Abreu. Przed zajęciami nauczyciel drukuje kartę pracy.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel podaje temat lekcji, a następnie odtwarza zwiastun filmu <https://www.youtube.com/watch?v=xfb4VYYirhQ-> (jeśli nie będzie możliwości odtworzenia trailera, wskazane będzie krótkie ustne przypomnienie, jak zrobiony jest film i co jest jego głównym tematem).

Najpierw prosi uczniów, by nazwali najważniejsze aspekty formy filmu, a następnie rozważyli, czy film mieszający plan realistyczny z fantastycznym, wydarzenia prawdopodobne z niemożliwymi i bez zrozumiałych dialogów może być dla widza czytelny i ciekawy?

Uczniowie realizują polecenie.

Realizacja tematu

Nauczyciel proponuje rozmowę o filmie w kontekście tematu podróży i przypomina, bądź wprowadza (jeśli nie było o tym mowy na wcześniejszych lekcjach), pojęcie: *homo viator*, podkreślając jego wieloznaczność. Prosi uczniów o powiedzenie, z czym kojarzy im się słowo podróż; jakie mogą być jej cele; jakie są sposoby podróżowania; z jakimi sensami można ją powiązać? Jak na te pytania można odpowiedzieć w kontekście obejrzanego filmu?

Uczniowie odpowiadają na pytania. Na tablicy zostają zapisane słowa kluczowe.

W trakcie wypowiedzi uczniów prowadzący zwraca uwagę na to, żeby przekonująco ilustrowali swoje wywody, opowiedzieli o tym, dlaczego bohater podróżuje i jak to robi, kogo spotyka, co przeżywa, czego dowiaduje się o świecie oraz jaki jest finał jego wędrówki.

Uczniowie powinni zauważyć dwa światy, z którymi styka się bohater i rozważyć jego doświadczenia w każdym z nich oraz możliwe powiązanie sposobów ich wykreowania z tym, jakie miały dla chłopca znaczenie.

Nauczyciel pokazuje uczniom kadry z filmu (dostępne są na stronie:

<http://www.filmweb.pl/film/Ch%C5%82opiec+i+%C5%9Bwiat-2013-715102/photos>)

i prosi o zrealizowanie w parach polecenia z karty pracy.

Uczniowie wykonują zadanie, a następnie głośno przedstawiają swoje ustalenia i, nie powtarzając wypowiedzi poprzedników, uzupełniają swoje tabele.

Przewidywane odpowiedzi

Realizacja karty pracy:

Świat natury – bardzo kolorowy, przyjazny chłopcu, jakby rysowany przez dziecko, wielopostaciowy, płynny ruch, zmienność: wiele zwierząt, roślin (często fantastycznych), odgłosy przyrody, piękna muzyka, wspaniały ptak odzwierciedlający muzykę bawiących się, odpoczywających ludzi.

Świat cywilizacji – często chaotyczny, mechaniczny, powtarzalny, jakby z gotowych elementów, czasem groteskowy, odpychający, mieszający mechanizmy z organizmami, dziwny i niepokojący bohatera, obcy mu, z nieprzyjemnymi dźwiękami, z szarymi, zmęczonymi, zapracowanymi ludźmi.

Następnie nauczyciel zwraca uwagę na realistyczny, dokumentalny fragment filmu i prosi uczniów o refleksje związane z jego możliwą rolą w filmie.

O ile wcześniej nie zostało to poruszone przez uczniów, prowadzący pyta o finał filmu – o figurę głównego bohatera, który w pewnym sensie oglądał swoje życie (np. o znaczenie nasionka i ogromnego drzewa, zakopanej i odnalezionej puszkę z dźwiękami, rodzinnej fotografii, kolorowego poncho tkanego z przyjacielem...) oraz o specyficzne dialogi (w niezrozumiałym języku – mówi się, że to portugalski, ale odtwarzany „od tyłu”) i odwrócony zapis większości liter w świecie, w którym istnieją postacie.

W trakcie całej lekcji powinny pojawiać się refleksje, dotyczące wieloznaczności podróży bohatera - nie tylko do różnych miejsc, ale także do różnych czasów; nie tylko zgodnie z linearną naturą czasu, ale również w przeszłość, dzięki pamięci i wspomnieniom. A zastosowane przez twórców rozwiązania formalne pozwalają na taką interpretację.

Podsumowanie tematu

W ramach podsumowania lekcji, prowadzący prosi chętnych uczniów o propozycje dokończenia zdania: W filmie „Chłopiec i świat” podróż...

Na koniec zajęć nauczyciel zadaje pracę domową.

Praca domowa

Przygotuj notatki, które pomogą przygotować krótką wypowiedź ustną na temat: Czym może być podróżowanie w życiu człowieka? Rozważ problem, odwołując się do wybranego tekstu kultury (filmu, tekstu literackiego, dzieła sztuki).

KARTA PRACY

Odwołując się do treści i formy filmu, uzupełnij poniższą tabelę.

Świat natury – co jest pokazywane, w jaki sposób, jakie dźwięki temu towarzyszą, jak bohater tam się czuje?	Świat cywilizacji – co jest pokazywane, w jaki sposób, jakie dźwięki temu towarzyszą, jak bohater tam się czuje?